

Bryssel, 25. marraskuuta 2025
(OR. en)

15964/25

ECOFIN 1606
UEM 585
ECB
EIB

SAATE

Lähtettäjä: Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine
DEPREZ

Saapunut: 25. marraskuuta 2025

Vastaanottaja: Thérèse BLANCHET, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri

Kom:n asiak. nro: COM(2025) 951 final

Asia: KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE,
NEUVOSTOLLE JA EUROOPAN KESKUSPANKILLE
Talouden ohjausjärjestelmän huomioiminen kansallisessa
finanssipolitiikassa

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2025) 951 final.

Liite: COM(2025) 951 final

Bryssel 25.11.2025
COM(2025) 951 final

**KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE JA
EUROOPAN KESKUSPANKILLE**

Talouden ohjausjärjestelmän huomioiminen kansallisessa finanssipolitiikassa

{SWD(2025) 951 final}

JOHDANTO

Tämänpäiväinen syyspaketti julkaistaan aikana, jolloin EU:lla ja koko maailmalla on vakavia haasteita. EU:n talouden kuitenkin ennustetaan pysyvän häiriönsietokykyisenä ja kasvavan edelleen maltillisesti. Koska EU on yksi maailman avoimimmista talouksista, se on alttiina lisääntyville maailmankaupan rajoituksille, jännitteille ja usein epäreilulle kilpailulle, jota siihen kohdistuu muiden kauppakumppaneiden taholta. Tämä lisää epävarmuutta, joka liittyy Venäjän Ukrainaa vastaan käymään hyökkäyssotaan. Viimeaikaiset tiedot osoittavat, että vuoden 2025 alkupuoliskolla talouden toimeliaisuus kasvoi ennakoitua nopeammin, mikä johtui osittain tavaroiden tuotannon ja viennin aikaistamisesta ennen Yhdysvaltojen entistä korkeampien tuontitullien voimaantuloa. Vaikka kasvun odotetaan hidastuneen vuoden jälkipuoliskolla, euroalueen reaalisen BKT:n ennustetaan kasvavan 1,3 prosenttia vuonna 2025, mikä on hieman komission kevään 2025 talousennusteessa ennakoitua kasvua enemmän. Vaikka kasvun odotetaan hidastuvan vuonna 2026, reaalisen BKT:n odotetaan kasvavan 1,2 prosenttia jatkuvan yksityisen kulutuksen ja yksityisten investointien tukemana.¹

Julkisen talouden vakauden säilyttäminen on keskeisen tärkeää kestävä kasvun ja häiriönsietokyvyn tukemiseksi. Vuonna 2024 voimaan tullut EU:n uudistettu finanssipoliittinen kehys on nyt otettu kaikilta osin käyttöön. Tämänpäiväinen syyspaketti on tärkeä virstanpylväs kehysten käyttöönotossa. Kaikki jäsenvaltiot ovat toimittaneet keskipitkän aikavälin finanssi- ja rakennepoliittiset suunnitelmansa, ja neuvosto on antanut suosituksia, joissa vahvistetaan kullekin jäsenvaltiolle² nettomenopolku³.

Tässä tiedonannossa tarkastellaan julkisen talouden kehitystä vuonna 2025 ja julkisen talouden näkymiä vuodelle 2026 ja arvioidaan, missä määrin jäsenvaltiot ovat noudattaneet EU:n finanssipoliittista kehystä. Tiedonanto kattaa kaikki jäsenvaltiot, mutta siinä keskitytään erityisesti euroalueeseen. Euroalueen jäsenvaltiot ovat toimittaneet vuotta 2026 koskevat alustavat talousarviosuunnitelmansa euroryhmälle ja komissiolle, ja komissio on antanut lausunnon kustakin alustavasta talousarviosuunnitelmasta. Lisäksi tässä tiedonannossa arvioidaan, toteuttavatko liiallisia alijäämiä koskevassa menettelyssä olevat jäsenvaltiot tuloksellisia toimia neuvoston suositusten johdosta.⁴

EU:n finanssipoliittisessa kehityksessä otetaan huomioon tarve lisätä puolustusmenoja. Vastauksena nykyiseen geopoliittiseen tilanteeseen ja Venäjän Ukrainaa vastaan käymästä hyökkäyssodasta johtuviin kasvaneisiin turvallisuushaasteisiin komissio kehotti jäsenvaltioita

¹ Komissio julkaisi [syksyn 2025 talousennusteen](#) 17. marraskuuta 2025 ja [Euroopan makrotalousraportin](#) (SWD(2025) 957) 25. marraskuuta 2025.

² Neuvoston suositus nettomenopolkujen määrittämisestä kullekin jäsenvaltiolle on saatavilla julkisen talouden valvontaa käsittelevällä välilehdellä https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-surveillance-eu-member-states/country-pages_fi.

³ ”Nettomenoilla” tarkoitetaan julkisia menoja ilman korkomenoja, harkinnanvaraisia tulopuolen toimenpiteitä, unionin ohjelmista aiheutuvia menoja, jotka katetaan täysin unionin rahastoista saatavilla tuloilla, unionin rahoituksen piiriin kuuluvien ohjelmien yhteisrahoituksesta johtuvia kansallisia menoja sekä työttömyysetuusmenojen suhdanteesta johtuvia osatekijöitä sekä kertaluontoisia ja muita väliaikaisia toimenpiteitä (asetuksen (EU) 2024/1263 2 artikla).

⁴ Syyspakettiin sisältyy Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 126 artiklan 3 kohdan mukainen kertomus.

pyytämään puolustusta koskevien kansallisten poikkeuslausekkeiden aktivointia Puolustusvalmius 2030 - aloitteiden⁵ puitteissa. Kansalliset poikkeuslausekkeet jättävät jäsenvaltioille joustovaraa, jotta ne voivat lisätä puolustusmenoja ilman välitöntä tarvetta rahoittaa tällaista lisäystä menoleikkauksilla tai tuloja lisäävillä toimenpiteillä. Tämän joustavuuden ansiosta jäsenvaltiot ehtivät ottaa kasvaneet puolustusmenot huomioon kansallisissa talousarvioissaan. Tämä antaa jäsenvaltioille mahdollisuuden poiketa tilapäisesti neuvoston suosittelemasta nettomenopolusta enintään 1,5 prosenttia suhteessa BKT:hen seuraavien neljän vuoden aikana edellyttäen, että poikkeamat liittyvät puolustusmenojen lisäämiseen. Neuvosto on tähän mennessä aktivoinut kansallisen poikkeuslausekkeen 16 jäsenvaltion (Belgia, Bulgaria, Kreikka, Kroatia, Latvia, Liettua, Portugali, Puola, Saksa, Slovakia, Slovenia, Suomi, Tanska, Tšekki, Unkari ja Viro) osalta.

Tiedonannossa on kaksi osaa. Ensimmäisessä osassa esitetään yleiskatsaus euroalueen julkisen talouden tilanteesta, myös tulevien vuosien näkymistä, jäsenvaltioiden alustavien talousarviosuunnitelmien ja komission syksyn 2025 talousennusteen perusteella. Siinä tarkastellaan finanssipolitiikan kokonaisviritystä ja sen perustana olevia osatekijöitä sekä arvioidaan finanssipolitiikan virityksen asianmukaisuutta koko euroalueella. Toisessa osassa keskitytään komission arvioon siitä, missä määrin jäsenvaltiot noudattavat neuvoston suosittelemia nettomenojen kasvun enimmäismääriä. Euroalueen jäsenvaltioiden osalta arvioinnissa otetaan huomioon alustavissa talousarviosuunnitelmissa esitetyt tiedot. Liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn kohteena olevien jäsenvaltioiden osalta arvioinnissa otetaan huomioon neuvoston suositusten johdosta toteutettuja toimia koskeva jäsenvaltioiden raportointi. Lisäksi toisessa osassa esitetään tiivistelmä SEUT-sopimuksen 126 artiklan 3 kohdan mukaisesta kertomuksesta, jonka perusteella komissio harkitsee, onko uusien liiallisia alijäämiä koskevien menettelyjen aloittamiselle perusteita. Liitteissä esitetään perustana oleva analyysi ja data.

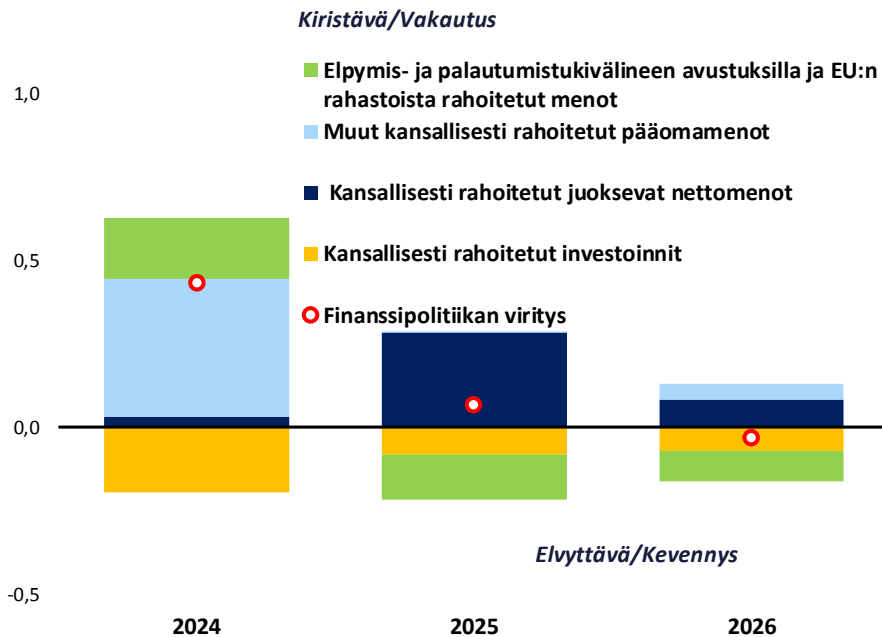
I. JULKISEN TALOUDEN KEHITYS JA FINANSsipOLITIIKAN VIRITYS EUROALUEELLA

Euroalueen yhteenlasketun julkistalouden alijäämän odotetaan kasvavan hieman sekä vuonna 2025 että vuonna 2026. Komission syksyn 2025 talousennusteessa euroalueen yhteenlasketun alijäämän ennakoitaan vuonna 2025 kasvavan 3,2 prosenttiin suhteessa BKT:hen, kun se vuonna 2024 oli 3,1 prosenttia suhteessa BKT:hen. Harjoitetun politiikan perusteella alijäämän odotetaan vuonna 2026 kasvavan 3,3 prosenttiin suhteessa BKT:hen.

Euroalueen yhteenlaskettu julkisen talouden velkasuhde on supistunut edellisvuosina huomattavasti. Vuonna 2025 se kääntyi kuitenkin nousuun, ja sen odotetaan kasvavan 89,8 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuoden 2026 loppuun mennessä, kun se vuoden 2024 lopussa oli noin 88 prosenttia. Kasvun taustalla ovat jatkuvat perusalijäämät ja tietyt velkaa kasvattavat velkakannan korjauserät. Lisäksi korkotason kehityksen suhteessa kasvuun ("lumipallovaikutus") odotetaan muuttuvan epäsuotuisammaksi, kun velasta maksettava implisiittinen korko kasvaa inflaation (BKT-deflaattori) hidastuessa entisestään. Neljän jäsenvaltion velkasuhteen ennustetaan ylittävän ensi vuonna 100 prosenttia.

⁵ Komissio ja unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkea edustaja julkaisivat 19. maaliskuuta 2025 [valkoisen kirjan Euroopan puolustuksesta \(Readiness 2030\)](#).

Kaavio 1. Euroalueen finanssipolitiikan viritys ja osatekijät vuosina 2024–2026 (% suhteessa BKT:hen)

Lähde: Komission syksyn 2025 talousennuste

Euroalueen finanssipolitiikan virityksen⁶ ennustetaan vuosina 2025 ja 2026 olevan pitkälti neutraali. Jäsenvaltiot ovat vuonna 2025 hillinneet kansallisesti rahoitettujen juoksevien menojen kasvua ja/tai lisänneet tuloja, mikä johtuu keskipitkän aikavälin finanssi- ja rakennepoliittisten suunnitelmien täytäntöönpanosta. Kansallisesti rahoitettujen investointien (pääasiassa puolustukseen liittyvien investointien) sekä elpymis- ja palautumistukivälineen (RRF) avustuksilla⁷ ja muilla EU:n varoilla rahoitettujen menojen kasvu on kuitenkin suurelta osin kumonnut tämän menojen hillitsemisen vaikutuksen. Tämän seurauksena finanssipolitiikan kokonaisvirityksen odotetaan vuonna 2025 olevan pitkälti neutraali. Euroalueen finanssipolitiikan kokonaisvirityksen odotetaan pysyvän pitkälti neutraalina myös vuonna 2026, koska elpymis- ja palautumistukivälineen viimeisen täytäntöönpanovuoden avustusten ja muiden EU:n varojen lisääntyvä käyttö kompensoi juoksevien nettomenojen ja muiden pääomamenojen vähäistä hillitsemistä. On tärkeää huomata, että myös puolustusmenojen ennustetaan kasvavan tasaisesti niin, että ne vuonna 2026 ovat 1,7 prosenttia BKT:stä, kun ne vuonna 2024 olivat 1,4 prosenttia.

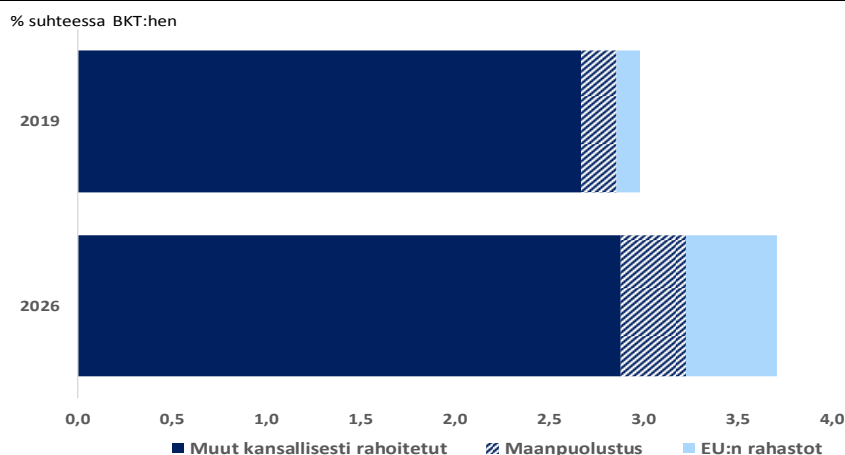
Euroalueen julkisten investointien odotetaan kasvavan edelleen vuonna 2026 sekä kansallisen että EU:n rahoituksen ansiosta. Investointien odotetaan lisäävän entisestään euroalueen finanssipolitiikan virityksen elvyttävää vaikutusta vuonna 2026. Julkisten investointien ennustetaan kasvavan euroalueella 3,7 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuoteen 2026 mennessä, kun ne vuonna 2019 olivat 3,0 prosenttia. Vuosina 2019–2026 tapahtunutta kasvua on tuettu sekä kansallisista talousarvioista että EU:n talousarviosta, erityisesti elpymis-

⁶ Finanssipolitiikan viritys mittaa päätösperäisen finanssipolitiikan aikaansaamaa lyhyen aikavälin sysäystä taloudelle.

⁷ Termillä ”avustukset” tarkoitetaan julkisia menoja, jotka rahoitetaan elpymis- ja palautumistukivälineestä ja muista EU:n rahastoista myönnettävällä tuella, jota ei makseta takaisin.

ja palautumistukivälineestä. Myös puolustusinvestoinnit ovat vauhdittumassa, ja noin 1/3 vuosille 2025–2026 ennustetusta investointien kasvusta johtuu puolustusinvestointien lisääntymisestä.

Kaavio 2. Euroalueen julkiset investoinnit vuosina 2019–2026 (% suhteessa BKT:hen)

Lähde: Komission syksyn 2025 talousennuste

Euroalueen finanssipolitiikan viritys näyttää yleisesti ottaen asianmukaiselta sekä vuonna 2025 että vuonna 2026. Pitkälti neutraali viritys on linjassa sen kanssa, että inflaatio hidastuu ja sen ennustetaan vakiintuvan noin 2 prosentin tasolle ja että epävarmassa ympäristössä on säilytettävä edelleen maltilliset kasvunäkymät. Viritys on yhdenmukainen myös niiden euroalueen jäsenvaltioiden toimien kanssa, joita ne toteuttavat noudattaakseen neuvoston suosittelemaa nettomenojen enimmäiskasvua, sekä yhdenmukainen puolustusta koskevan kansallisen poikkeuslausekkeen mukaisen jouston kanssa.

Finanssipolitiikan virityksen koostumus on asianmukainen. Kansallisen julkisen talouden vakauttaminen, jota juoksevien nettomenojen hidastuminen edistää, vastaa pitkälti suositeltuihin nettomenopolkuihin sisältyviä sopeuttamistarpeita varsinkin maissa, joissa alijäämä ja velka ovat erityisen suuret. Samaan aikaan elpymis- ja palautumistukiväline ja muu EU:n rahoitus auttavat neutralisoimaan vakauttamisen kiristävää vaikutusta. Lisäksi investointien lisääminen sekä kansallisen rahoituksen että elpymis- ja palautumistukivälineen rahoituksen avulla tukee EU:n painopisteitä ja kasvupotentiaalia. Jäsenvaltioiden puolustusvoimavarojen kehittämistä on tarpeen tukea myös vuonna 2026. Samalla on varmistettava, että jäsenvaltiot, joilla on sopeuttamistarpeita, jatkavat julkisen talouden vakauttamistoimiaan erityisesti muiden kuin puolustusmenojen osalta.

II. ARVIOINTI ALUSTAVISTA TALOUSARVIOSUUNNITELMISTA, LIALLISIA ALIJÄÄMIÄ KOSKEVASSA MENETTELYSSÄ OLEVIEN JÄSENVALTIOIDEN TULOKSELLISISTA TOIMISTA SEKÄ MUIDEN JÄSENVALTIOIDEN JULKISEN TALOUDEN TILANTEESTA

i) EU:n finanssipoliittisen kehyksen noudattamisen arvioinnissa sovellettava lähestymistapa

Uudistetussa talouden ohjausjärjestelmässä nettomenojen kasvu on ainoa operatiivinen indikaattori, jolla seurataan, noudattavatko jäsenvaltiot neuvoston suosituksia.

Jäsenvaltiot sitoutuvat keskipitkän aikavälin suunnitelmissaan nettomenojen vuotuisen ja kumulatiiviseen enimmäiskasvuun. Jos sopeutuskautta pyydetään pidentämään, jäsenvaltiot sitoutuvat myös joukkoon uudistuksia ja investointeja.⁸ Kun neuvosto on hyväksynyt nämä enimmäiskasvuprosentit tai enimmäismäärät, niistä tulee vertailuarvoja, joita käytetään nettomenopolun noudattamisen arvioinnissa suunnitelmien voimassaolon aikana. Liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn kohteena olevien jäsenvaltioiden osalta nettomenopolun noudattamisen arvioinnissa käytetään vertailuarvona neuvoston määrittämiä korjaavia nettomenopolkuja. Seuraavat yhdeksän jäsenvaltiota ovat tällä hetkellä liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn kohteena: Belgia, Italia, Itävalta, Malta, Puola, Ranska, Romania, Slovakia ja Unkari. Jäsenvaltiot, joiden osalta neuvosto on aktivoinut puolustusmenoja koskevan kansallisen poikkeuslausekkeen, voivat tilapäisesti poiketa suositellusta nettomenojen enimmäiskasvusta enintään 1,5 prosenttia suhteessa BKT:hen vuosina 2025–2028 edellyttäen, että poikkeamat liittyvät puolustusmenojen kasvuun. Tämä koskee seuraavia 16:ta jäsenvaltiota: Belgia, Bulgaria, Kreikka, Kroatia, Latvia, Liettua, Portugali, Puola, Saksa, Slovakia, Slovenia, Suomi, Tanska, Tšekki, Unkari ja Viro.

Komission tekemä nettomenopolun noudattamisen arviointi perustuu komission syksyn 2025 talousennusteeseen. Siinä korostetaan noudattamiseen kohdistuvia riskejä sen varmistamiseksi, että unionin poliittinen ohjaus voidaan ottaa asianmukaisesti huomioon kansallisten talousarvioiden valmistelussa. Komission ennusteessa otetaan huomioon tiedot, jotka jäsenvaltiot ovat toimittaneet vuoden 2026 alustavissa talousarviosuunnitelmissaan (euroalueen jäsenvaltiot), tuloksellisia toimia koskevissa selvityksissään (liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn kohteena olevat maat)⁹ ja yleisemmin kansallisissa talousarvioissaan (kaikki jäsenvaltiot)¹⁰. Nettomenopolun noudattamisen arviointi perustuu komission syksyn 2025 talousennusteessa ennakoitujen nettomenojen kasvun ja neuvoston suositteleman nettomenojen enimmäiskasvun vertailuun, ja siinä otetaan edellä mainittujen 16 jäsenvaltion osalta huomioon puolustusta koskevan kansallisen poikkeuslausekkeen tarjoama joustovara¹¹.

⁸ Seuraavat kahdeksan jäsenvaltiota ovat sitoutuneet sopeutuskauden pidentämisen perustana oleviin uudistuksiin ja investointeihin: Belgia, Espanja, Italia, Itävalta, Ranska, Romania, Saksa ja Suomi.

⁹ Yleiskatsaus käynnissä olevista ja päätetyistä liiallisia alijäämiä koskevista menettelyistä on saatavilla [tästä linkistä](#). Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 126 artiklan 7 kohdan mukaisissa neuvoston suosituksissa liiallisen alijäämän korjaamisesta edellytetään, että liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn kohteena olevat jäsenvaltiot toimittavat suosituksen johdosta toteuttamistaan toimista selvityksen puolivuositain. Liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn kohteena olevien euroalueen maiden osalta alustavaa talousarviosuunnitelmaa voidaan käyttää selvityksenä tuloksellisista toimista.

¹⁰ Oikeudellisten vaatimusten mukaisesti kansallisten talousarvioiden perustana olevien makrotalouden ennusteiden on oltava riippumattomasti laadittuja tai vahvistettuja. Osassa jäsenvaltioista (Alankomaat, Belgia, Itävalta, Luxemburg ja Slovenia) ennusteet laatii kansallinen riippumaton finanssipolitiikan instituutio. Toisissa jäsenvaltioissa makrotalouden ennusteen hyväksyy kansallinen riippumaton finanssipolitiikan instituutio (Espanja, Irlanti, Italia, Kreikka, Kroatia, Kypros, Latvia, Liettua, Malta, Portugali ja Viro) tai riippumaton asiantuntijakomitea (Saksa ja Slovakia). Ranskassa riippumaton finanssipolitiikan instituutio arvioi makrotalouden ennusteet. Suomessa valtiovarainministeriön osasto laatii makrotalouden ennusteen toiminnallista riippumattomuutta koskevien EU:n oikeudellisten vaatimusten mukaisesti, mutta riippumaton finanssipolitiikan instituutio ei vahvista sitä virallisesti. Vuotuisissa talousarvioissa käytettäviä makrotalouden ennusteita arvioivat tai vahvistavat myös jotkin euroalueen ulkopuoliset riippumattomat finanssipolitiikan instituutiot.

¹¹ Nettomenopolun noudattamisen arvioinnin kannalta merkityksellisiä puolustusmenoja ovat kansallisesti rahoitetut puolustusmenot sellaisina kuin ne on määritelty julkisen sektorin tehtäväluokituksessa (COFOG) Euroopan kansantalouden tilinpitojärjestelmän (EKT 2010) puitteissa.

Laatikossa 1 esitetään kattava yleiskatsaus siitä, miten komissio on arvioinut nettomenopolun noudattamista, ja perustellaan tässä tiedonannossa esitetyjä havaintoja.

Laatikko 1. Komission arviointi siitä, missä määrin jäsenvaltiot noudattavat neuvoston suosituksia

Syksyn 2025 julkisen talouden valvontakierroksella komission arvioinnissa jäsenvaltioiden julkisen talouden kehityksestä ja näkymistä keskeisellä sijalla on nettomenojen kasvua koskevien komission ennusteiden ja neuvoston suosittelemien nettomenojen enimmäiskasvuprosenttien vertailu. Viimeksi mainitut vahvistetaan joko jäsenvaltioiden keskipitkän aikavälin finanssi- ja rakennepoliittisten suunnitelmien hyväksymisestä annetuissa neuvoston suosituksissa tai neuvoston suosituksissa julkisen talouden liiallisen alijäämän tilanteiden lopettamiseksi. Euroalueen jäsenvaltioiden osalta komissio esittää tämän arvioinnin alustavia talousarviosuunnitelmia koskevassa lausunnossaan.

Poikkeamat suositellusta nettomenojen enimmäiskasvusta kirjataan kaikkien jäsenvaltioiden osalta vuosittain ja kumulatiivisesti alkaen kunkin suosituksen perusvuodesta, joka on yleensä keskipitkän aikavälin finanssi- ja rakennepoliittisen suunnitelman hyväksymistä edeltävä vuosi.¹²

Jäsenvaltion arvioidaan noudattavan suosituksia, kun nettomenojen kasvu on neuvoston suosittelemien enimmäismäärien rajoissa.

Jos menojen kasvu on suositusta suurempaa (eli kun kyseessä on positiivinen poikkeama), komissio tarkastelee poikkeaman suuruutta suhteessa kynnysarvoihin, jotka ovat 0,3 prosenttia suhteessa BKT:hen vuosittain ja 0,6 prosenttia suhteessa BKT:hen kumulatiivisesti.¹³ Nämä kynnysarvot alittava poikkeama aiheuttaa noudattamatta jättämisen riskin, kun taas kynnysarvot ylittävä poikkeama aiheuttaa olennaisen noudattamatta jättämisen riskin.

Liiallisia alijäämiä koskevassa menettelyssä olevien jäsenvaltioiden osalta jommankumman kynnysarvon ylittävä positiivinen poikkeama aiheuttaisi lisäksi vahvan oletettaman siitä, että tuloksellisia toimia ei ole toteutettu, ja voisi johtaa menettelyn tehostamiseen.¹⁴ Vuotta 2025 koskevia toteutumätietoja ei ole tällä hetkellä saatavilla, ja menettelyn tehostamista voitaisiin harkita vain, jos komission ennusteessa ennakoitun nettomenojen kasvun ja suositellun korjaavan nettomenopolun vertailu (ottaen tarvittaessa huomioon kansallisen poikkeuslausekkeen mukainen puolustusmenoja koskeva joustovara) viittaa erityisen vakavaan noudattamatta jättämiseen. Muussa tapauksessa liiallisia alijäämiä koskeva

¹² Arvioinnin perustana olevat yksityiskohtaiset maakohtaiset taulukot sisältyvät julkisen talouden tilastotaulukoihin (SWD(2025) 951 final, Bryssel 25.11.2025), joissa esitetään jäsenvaltioiden finanssipolitiikan arvioinnin kannalta merkitykselliset taustatiedot.

¹³ Muutetun asetuksen (EY) N:o 1467/97 2 artiklan 2 kohta.

¹⁴ Menettelyn tehostaminen tarkoittaa, että komissio suosittelee neuvostoa tekemään 126 artiklan 8 kohdan mukaisen päätöksen, jossa todetaan, että tuloksellisia toimia ei ole toteutettu.

menettely keskeytetään. Niiden jäsenvaltioiden osalta, jotka eivät ole liiallisia alijäämiä koskevassa menettelyssä mutta joiden julkisen talouden velkasuhde on yli 60 prosenttia suhteessa BKT:hen, jommankumman kynnyksarvon ylittävä positiivinen poikkeama käynnistäisi SEUT-sopimuksen 126 artiklan 3 kohdan mukaisen kertomuksen laatimisen, jos toteutumatiiedot vahvistavat poikkeaman. Tässä tapauksessa kertomuksessa arvioitaisiin velkakriteerin noudattamista, ja se voisi johtaa velkaperusteisen liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn käynnistämiseen.

Kun on kyse niistä 16 jäsenvaltiosta, joiden osalta neuvosto on aktivoinut puolustusmenoja koskevan kansallisen poikkeuslausekkeen, nettomenopolun noudattamisen arvioinnin yhteydessä tarkistetaan, selittyykö kynnyksarvon ylittävä poikkeama suositellusta kumulatiivisesta nettomenojen enimmäiskasvusta vastaavalla puolustusmenojen kasvulla (joka voi olla enintään 1,5 % suhteessa BKT:hen vuosina 2025–2028) viitevuoteen verrattuna. Jos poikkeama selittyy kokonaan puolustusmenojen ennustetulla kasvulla viitevuoteen verrattuna, jäsenvaltion katsotaan noudattavan suositustaan.

Arvioidessaan suositusten noudattamista nettomenojen kasvun perusteella komissio ottaa huomioon myös jäsenvaltion julkisen talouden yleisen rahoitusaseman, eli sen, onko se lähellä tasapainoa tai ylijäämäinen.

ii) Jäsenvaltiot, jotka ovat toimittaneet alustavan talousarviosuunnitelman

Euroalueen jäsenvaltiot esittävät alustavissa talousarviosuunnitelmissaan meno- ja tulopuolen toimenpiteet, jotka ne aikovat toteuttaa vuonna 2026. Useimmat euroalueen jäsenvaltiot toimittivat vuoden 2026 alustavat talousarviosuunnitelmansa lokakuun puoliväliin asetettuun lakisääteiseen määräaikaan mennessä. Belgia ja Espanja eivät ole vielä toimittaneet alustavaa talousarviosuunnitelmaansa, koska vuoden 2026 talousarviota ei ole vielä annettu maiden parlamenttien käsiteltäväksi.¹⁵ Itävalta toimitti 13. toukokuuta 2025 sekä vuoden 2025 että vuoden 2026 kattavan alustavan talousarviosuunnitelman, josta komissio antoi lausunnon 23. kesäkuuta 2025¹⁶. Liiallisia alijäämiä koskevassa menettelyssä olevat jäsenvaltiot voivat raportoida alustavassa talousarviosuunnitelmassaan myös liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn yhteydessä toteuttamistaan tuloksellisista toimista.

A) Liiallisia alijäämiä koskevassa menettelyssä olevat jäsenvaltiot

Nettomenojen kasvun ennustetaan olevan **suositellun enimmäiskasvun mukaista** kolmessa euroalueen jäsenvaltiossa, jotka ovat liiallisia alijäämiä koskevassa menettelyssä.

¹⁵ Komissio seuraa edelleen julkisen talouden kehitystä Belgiassa ja Espanjassa, ja se on ottanut huomioon kaikki asiaankuuluvat politiikkatoimet laatiessaan syksyn talousennusteitaan. Espanja ei ole toimittanut alustavaa talousarviosuunnitelmaa myöskään vuoden 2025 osalta.

¹⁶ Komission lausunnossa todettiin, että Itävallan vuosien 2025 ja 2026 alustava talousarviosuunnitelma on vakaus- ja kasvusopimuksen säännösten mukainen. Komission lausunto Itävallan alustavasta talousarviosuunnitelmasta, 23.6.2025, COM(2025) 4106 final.

- **Italian** nettomenojen ennustetaan vuosina 2025 ja 2026 kasvavan neuvoston suosittelmien enimmäismäärien rajoissa. Näin ollen liiallisia alijäämiä koskeva menettely keskeytetään.
- **Slovakian** nettomenojen ennustetaan vuonna 2025 kasvavan neuvoston suosittelmien enimmäismäärien rajoissa, kun taas vuonna 2026 nettomenojen kasvun ennustetaan ylittävän neuvoston suosittelman enimmäismäärän. Ennustetun poikkeaman odotetaan kuitenkin olevan puolustusta koskevan kansallisen poikkeuslausekkeen mukaisen joustovaran rajoissa. Näin ollen liiallisia alijäämiä koskeva menettely keskeytetään.
- **Ranskan** osalta nettomenojen kasvun ennustetaan vuonna 2025 ylittävän hieman neuvoston suosittelman enimmäismäärän, mutta poikkeama on alle 0,3 prosenttia suhteessa BKT:hen (kynnysarvo, jonka ylittäminen aiheuttaisi vahvan oletettaman siitä, että tuloksellisia toimia ei ole toteutettu). Sitä vastoin vuonna 2026 nettomenojen ennustetaan kasvavan neuvoston suosittelman enimmäismäärän rajoissa. Näin ollen liiallisia alijäämiä koskeva menettely keskeytetään. Komissio huomauttaa, että arvioihin liittyy huomattavaa epävarmuutta parlamenteissa käynnissä olevien keskustelujen vuoksi.

Yhdessä liiallisia alijäämiä koskevassa menettelyssä olevassa euroalueen jäsenvaltiossa ennustetaan olevan suositellun nettomenojen enimmäiskasvun **olennaisen noudattamatta jättämisen riski**.

- **Maltaan** nettomenojen ennustetaan vuosina 2025 ja 2026 kasvavan (vuosikohtaisesti) neuvoston suosittelmien enimmäismäärien rajoissa. Kun kuitenkin otetaan huomioon suuri poikkeama vuonna 2024, kumulatiivinen poikkeama sekä vuonna 2025 että vuonna 2026 on selvästi yli 0,6 prosenttia suhteessa BKT:hen, mikä aiheuttaa vahvan oletettaman siitä, että tuloksellisia toimia ei ole toteutettu. Vaikka liiallisia alijäämiä koskeva menettely on vuotta 2025 koskevien toteutumatietojen puuttuessa tässä vaiheessa keskeytetty, Maltaan kohdistuu olennaisen noudattamatta jättämisen riski. Näin ollen tulokselliset toimet voivat jäädä toteuttamatta, mikä voisi edellyttää liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn tehostamista. On kuitenkin huomattava, että liiallisen alijäämän korjaaminen on mahdollista vuonna 2026, kun otetaan huomioon vuoden 2024 suuret ennakoimattomat tulot.

B) Jäsenvaltiot, jotka eivät ole liiallisia alijäämiä koskevassa menettelyssä

Nettomenojen enimmäiskasvun ennustetaan olevan **suositusten mukaista** kuudessa euroalueen jäsenvaltiossa, jotka eivät ole liiallisia alijäämiä koskevassa menettelyssä.

- **Suomen**¹⁷ ja **Luxemburgin** nettomenojen ennustetaan kasvavan vuonna 2026 neuvoston suosittelmien enimmäismäärien rajoissa.
- **Saksan, Viron, Kreikan ja Latvian** nettomenojen kasvun ennustetaan ylittävän neuvoston suosittelman enimmäismäärän. Näiden jäsenvaltioiden osalta ennustettujen

¹⁷ Komissio katsoo kuitenkin, että Suomi ei täytä SEUT-sopimuksen 126 artiklan alijäämäkriteeriä ja että vaikka neuvosto on Suomen osalta aktivoinut kansallisen poikkeuslausekkeen, viitearvon ylittävää alijäämää vuonna 2025 ei voida täysin selittää puolustusmenojen kasvulla (ks. jäljempänä).

poikkeamien odotetaan kuitenkin olevan puolustusta koskevan kansallisen poikkeuslausekkeen mukaisen joustavuuden rajoissa.

Kolmen euroalueen jäsenvaltion, jotka eivät ole liiallisia alijäämiä koskevassa menettelyssä, katsotaan **noudattavan** vakaus- ja kasvusopimuksen finanssipoliittisia velvoitteita, koska julkisen talouden rahoitusasema on lähellä tasapainoa tai ylijäämäinen, vaikka nettomenojen kasvun ennustetaan ylittävän suositellun enimmäiskasvun.

- **Irlannin, Kyproksen ja Portugalin** julkisen talouden rahoitusaseman ennustetaan olevan ylijäämäinen (Irlanti ja Kypros) tai lähellä tasapainoa (Portugali), mikä osaltaan pienentää julkisen velan suhdetta BKT:hen. Samanaikaisesti komissio toteaa, että **Irlannin** nettomenot uhkaavat ylittää suositellun enimmäiskasvun, kun taas **Kyproksen ja Portugalin** nettomenot uhkaavat kasvaa merkittävästi suositeltua enimmäiskasvua enemmän.

Ennusteen mukaan **on olemassa vaara**, että nettomenojen enimmäiskasvua koskevaa suositusta **ei noudateta** kolmessa euroalueen jäsenvaltiossa, jotka eivät ole liiallisia alijäämiä koskevassa menettelyssä.

- **Kroatian, Liettuan ja Slovenian** nettomenojen kasvun ennustetaan vuonna 2026 ylittävän neuvoston suositteleman enimmäismäärän. Ennustettu kumulatiivinen poikkeama on silti vuonna 2026 alle 0,6 prosenttia suhteessa BKT:hen, kun puolustusta koskevan kansallisen poikkeuslausekkeen mukainen joustavuus otetaan huomioon.

Ennusteen mukaan **on olemassa vaara**, että nettomenot kasvavat suositeltua enimmäiskasvua **merkittävästi enemmän** yhdessä euroalueen jäsenvaltiossa, joka ei ole liiallisia alijäämiä koskevassa menettelyssä.

- **Alankomaissa** menojen nettokasvun arvioidaan ylittävän selvästi neuvoston suositteleman enimmäismäärän vuonna 2026, koska vuotuiset poikkeamat ovat yli 0,3 prosenttia ja kumulatiiviset poikkeamat yli 0,6 prosenttia suhteessa BKT:hen.

iii) Liiallisia alijäämiä koskevassa menettelyssä olevat jäsenvaltiot, jotka eivät ole toimittaneet alustavaa talousarviosuunnitelmaa

Niiden liiallisia alijäämiä koskevassa menettelyssä olevien euroalueen jäsenvaltioiden osalta, jotka eivät ole syksyllä toimittaneet alustavaa talousarviosuunnitelmaa, ja liiallisia alijäämiä koskevassa menettelyssä olevien euroalueen ulkopuolisten jäsenvaltioiden osalta komissio on ennusteensa perusteella arvioinut myös toimien tuloksellisuutta. Sen seurauksena liiallisia alijäämiä koskeva menettely keskeytetään kaikkien asianomaisten jäsenvaltioiden osalta.

- **Itävallan** nettomenojen ennustetaan vuosina 2025 ja 2026 kasvavan (sekä vuosikohtaisesti että kumulatiivisesti) neuvoston suosittelemien enimmäismäärien puitteissa. Komission Itävallaa koskevassa syksyn 2025 talousennusteessa yhdistetään 13. toukokuuta 2025 toimitetussa alustavassa talousarviosuunnitelmassa jo esitetyt politiikkatoimet sekä tuoreemmat tiedot. Sen vuoksi Itävallan nettomenojen ennustetaan olevan nettomenojen enimmäiskasvua koskevan suosituksen mukaisia.

- **Belgian ja Puolan** nettomenojen (kumulatiivisen) kasvun ennustetaan vuosina 2025 ja 2026 ylittävän korjaavan polun mukaiset enimmäismäärät. Poikkeamien odotetaan kuitenkin olevan puolustusta koskevan kansallisen poikkeuslausekkeen mukaisen joustavuuden rajoissa. Siksi Belgian ja Puolan ennustetaan noudattavan nettomenojen enimmäiskasvua koskevaa suositusta.
- **Unkarin** nettomenojen (kumulatiivisen) kasvun ennustetaan vuosina 2025 ja 2026 ylittävän korjaavan polun mukaiset enimmäismäärät. Vuonna 2025 kumulatiivisen poikkeaman odotetaan olevan puolustusta koskevan kansallisen poikkeuslausekkeen mukaisen joustavuuden rajoissa, ja vuonna 2026 se on edelleen alle 0,6 prosenttia suhteessa BKT:hen (raja-arvo, jonka ylittäminen viittaisi voimakkaasti tuloksellisten toimien puuttumiseen). Vaikka liiallisia alijäämiä koskeva menettely on tässä vaiheessa keskeytetty, on olemassa vaara, että suositusta ei Unkarissa noudateta vuonna 2026. Siksi suositus ei siellä välttämättä johda tuloksellisiin toimiin ja liiallisia alijäämiä koskevaa menettelyä voi olla tarpeen tehostaa.
- Vuonna 2025 **Romanian** nettomenojen kasvun ennustetaan ylittävän vain hieman neuvoston suosittelman enimmäismäärän (0,1 prosenttia suhteessa BKT:hen), ja vuonna 2026 nettomenojen kasvun ennustetaan pysyvän selkeästi neuvoston suosittelman enimmäismäärän rajoissa. Tämä johtuu Romanian kesällä hyväksymistä julkisen talouden vakauttamispaketeista. Sen takia liiallisia alijäämiä koskeva menettely keskeytetään. Komissio ei siis tällä hetkellä ehdota rahoituksen keskeyttämistä EU:n rahastoista makrotaloudellisten ehtojen mukaisessa menettelyssä yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen sekä elpymis- ja palautumistukivälinettä koskevan asetuksen mukaisesti. Romanian on samalla ratkaisevan tärkeää toteuttaa lyhyellä aikavälillä tinkimättä viime kuukausina hyväksytyt julkisen talouden vakauttamistoimenpiteet ja tehostaa julkisia investointeja. Lisäksi Romanian olisi vahvistettava verohallintoaan ja talousarviomenettelyään, jotta vältetään suunnitelmiin nähden liialliset menot, kuten 8. heinäkuuta 2025 annetussa SEUT-sopimuksen 126 artiklan 7 kohdan mukaisessa neuvoston suosituksessa korostetaan. Näiden toimintapoliittisten sitoumusten täytäntöönpano auttaa osaltaan varmistamaan, että toimet ovat jatkossakin tuloksellisia. Keskipitkällä aikavälillä julkisen talouden vakauttamistoimenpiteitä tarvitaan lisää, jotta liiallinen alijäämä pystytään korjaamaan vuoteen 2030 mennessä.

iv) Muut jäsenvaltiot

Komissio on ennusteensa perusteella arvioinut myös, miten muut jäsenvaltiot ovat noudattaneet nettomenojen enimmäiskasvua koskevaa suositusta.

- **Tšekissä ja Tanskassa** menojen nettokasvun ennustetaan vuonna 2026 ylittävän neuvoston suosittelman enimmäismäärän. Näiden jäsenvaltioiden osalta ennustettujen poikkeamien odotetaan kuitenkin olevan puolustusta koskevan kansallisen poikkeuslausekkeen mukaisen joustavuuden rajoissa. Siksi Tšekin ja Tanskan ennustetaan noudattavan nettomenojen enimmäiskasvua koskevaa suositusta.

- **Ruotsin** nettomenojen ennustetaan vuonna 2026 kasvavan enemmän kuin neuvoston suositteleman enimmäismäärän ja ylittävän 0,3 prosenttia suhteessa BKT:hen. Vuosien 2024 ja 2025 tulosten perusteella kumulatiiviset nettomenot ovat vuonna 2026 kuitenkin neuvoston suositteleman enimmäismäärän mukaisia. Sen vuoksi Ruotsin ennustetaan noudattavan nettomenojen enimmäiskasvua koskevaa suositusta.
- **Espanjan** nettomenojen kasvun ennustetaan vuonna 2026 ylittävän neuvoston suositteleman enimmäismäärän, vaikka vuotuinen poikkeama on alle 0,3 prosenttia ja kumulatiivinen alle 0,6 prosenttia suhteessa BKT:hen. Ennusteen mukaan on siis olemassa vaara, että Espanja ei vuonna 2026 noudata nettomenojen enimmäiskasvua koskevaa suositusta.
- **Bulgarian**¹⁸ nettomenojen kasvun ennustetaan vuonna 2026 ylittävän neuvoston suositteleman enimmäismäärän, vaikka puolustusta koskevan kansallisen poikkeuslausekkeen mukainen joustavuus otetaan huomioon. Ennusteen mukaan on siis olemassa vaara, että Bulgaria ei vuonna 2026 noudata nettomenojen enimmäiskasvua koskevaa suositusta.

v) *SEUT-sopimuksen 126 artiklan 3 kohdan nojalla annettu kertomus*

Komissio on osana vuoden 2025 syyspakettia antanut SEUT-sopimuksen 126 artiklan 3 kohdan mukaisen kertomuksen¹⁹, joka koskee Saksaa ja Suomea. Suomen osalta kertomus johtuu siitä, että vuoden 2024 alijäämä ylittää 3 prosentin viitearvon suhteessa BKT:hen ja vuodelle 2025 ennakoitu alijäämä on sekin yli 3 prosenttia suhteessa BKT:hen. Saksan osalta vuodelle 2025 ennakoitu alijäämä on yli 3 prosenttia suhteessa BKT:hen. Kertomuksessa todetaan, että Saksan osalta liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn aloittaminen ei tässä vaiheessa tule kyseeseen, koska yli 3 prosentin alijäämän ylitys selittyy täysin puolustusmenojen kasvulla, joka sallitaan kansallisessa poikkeuslausekkeessa. Suomen osalta yli 3 prosentin alijäämä suhteessa BKT:hen vuonna 2025 voidaan vain osittain selittää puolustusmenojen kasvulla ja kansallisen poikkeuslausekkeen sallimalla joustavuudella. Siksi komissio harkitsee Suomen osalta liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn aloittamista.

vi) *Päätelmät ja seuraavat vaiheet*

Jäsenvaltioita kehotetaan ottamaan talousarviolainsäädäntöä hyväksyessään huomioon komission lausunto niiden alustavista talousarviosuunnitelmista. Suosituksia noudattaviksi arvioituja 19:ää jäsenvaltiota kehotetaan jatkamaan finanssipolitiikkansa täytäntöönpanoa suunnitelmien mukaisesti vuonna 2026. Niitä kahdeksaa jäsenvaltiota, joiden osalta suositukset

¹⁸ Bulgaria liittyy euroalueeseen 1. tammikuuta 2026, ja sen jälkeen siihen sovelletaan samoja raportointivelvoitteita kuin kaikkiin muihinkin euroalueen jäsenvaltioihin. Sen on muun muassa toimitettava syksyllä alustava talousarviosuunnitelma.

¹⁹ *Report from the commission. Germany and Finland. Report prepared in accordance with Article 126(3) of the Treaty on the Functioning of the European Union, COM(2025) 950 final, 25.11.2025.* Kertomuksessa analysoidaan julkisen talouden alijäämiä suhteessa perussopimuksen vaatimukseen, jotta voidaan päätellä, uhkaako jäsenvaltiota liiallinen alijäämä. Alustavista talousarviosuunnitelmista annetuissa komission lausunnoissa puolestaan analysoidaan vuodelle 2026 ennakoituja nettomenoja neuvoston asiaa koskeviin suosituksiin verrattuna.

uhkaavat jäädä noudattamatta, kehoitetaan puolestaan toteuttamaan kansallisessa talousarviomenettelyssään tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että finanssipolitiikka on vuonna 2026 neuvoston suosituksen mukaista. Tämä on tärkeää erityisesti liiallisia alijäämiä koskevassa menettelyssä olevien jäsenvaltioiden kannalta, jotta keväällä vältetään liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn mahdollinen tehostaminen. Komissio on valmis tekemään yhteistyötä kaikkien jäsenvaltioiden kanssa ja tukemaan ponnisteluja sen varmistamiseksi, että tarkistettua talouden ohjausjärjestelmää noudatetaan.

Suomen osalta komissio harkitsee ehdotusta liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn aloittamisesta. Komissio, joka on ottanut huomioon SEUT-sopimuksen 126 artiklan 4 kohdan mukaisen talous- ja rahoituskomitean lausunnon, harkitsee SEUT-sopimuksen 126 artiklan 3 kohdan mukaisen kertomuksen perusteella ehdottavansa Suomen osalta neuvostolle päätöstä liiallisen alijäämän olemassaolosta SEUT-sopimuksen 126 artiklan 6 kohdan mukaisesti. Jos neuvosto päättää liiallisen alijäämän olemassaolosta, neuvosto antaa samalla SEUT-sopimuksen 126 artiklan 7 kohdan mukaisesti suosituksen, jossa vahvistetaan korjaava nettomenopolku.

Komissio esittää ajan tasalle saatetun arvioinnin keväällä 2026. Suositusten noudattamista koskeva ajan tasalle saatettu arviointi perustuu vuoden 2025 toteutumatietoihin, komission kevään 2026 ennusteeseen ja vuotuisiin edistymiskertomuksiin, jotka jäsenvaltioiden on toimitettava 30. huhtikuuta 2026 mennessä.²⁰ Julkisen talouden arviointiin sisältyy toteutumatietoihin perustuva komission ensimmäinen laskelma kunkin jäsenvaltion valvontatilistä. Valvontatilillä seurataan kaikkien jäsenvaltioiden poikkeamia nettomenojen kasvu-urasta, ja tililtä saatavia tietoja hyödynnetään täytäntöönpanotoimien suunnittelussa.²¹ Lisäksi kevään arvioinnissa seurataan sellaisten uudistusten ja investointien toteuttamista, joiden perusteella julkisen talouden sopeutuskausi on pidennetty seitsemään vuoteen. Tämä koskee Espanjaa, Ranskaa, Italiaa, Suomea, Belgiaa, Itävaltaa, Saksaa ja Romaniaa.

²⁰ Liiallisia alijäämiä koskevassa menettelyssä olevien maiden osalta kevään 2026 kertomus toimista, jotka on toteutettu 126 artiklan 7 kohdan mukaisen liiallisen alijäämän korjaamista koskevan neuvoston suosituksen johdosta, voidaan sisällyttää vuotuisen edistymiskertomukseen.

²¹ Katso myös laatikko 1, jossa on kuvaus mahdollisista valvontatoimista siinä tapauksessa, että nettomenojen suositellusta enimmäiskasvusta poiketaan positiivisesti. Valvontatiliä koskeva yksityiskohtainen selvitys sisältyy asiakirjaan *Fiscal Statistical Tables providing background data relevant for the assessment of the budgetary policies of the Member States Accompanying the document*, SWD(2025) 951 final, 25.11.2025.

**LIITE I. NETTOMENOJEN KASVUN VUOTUISET JA KUMULATIIVISET POIKKEAMAT
SUHTEESSA SUOSITUKSIIN VUOSINA 2025 JA 2026**

Vuotuiset ja kumulatiiviset poikkeamat (% suhteessa BKT:hen)

Vuotuinen poikkeama		Kumulatiivinen poikkeama		Kansallinen poikkeuslauseke	Viitevuosi (kansallisessa poikkeuslausekkeessa)	Kumulatiivinen poikkeama, jossa otetaan huomioon poikkeuslausekkeen mukainen joustavuus	
2025 (A)	2026 (B)	2025 (C)	2026 (D)	(E)	(F)	2025 (G)	2026 (H)

Jäsenvaltiot, jotka ovat toimittaneet alustavan talousarviosuunnitelman

DE	-0,3	0,3	-0,3	0,0	Kyllä	2021	-0,8	-0,7
EE	-2,7	2,9	-2,0	1,0	Kyllä	2021	-3,5	-0,5
IE	0,5	-0,1	0,2	0,1	Ei	n.a.	n.a.	n.a.
EL	0,0	1,2	-1,0	0,2	Kyllä	2024	-1,2	-0,1
FR	0,1	-0,3	-0,2	-0,4	Ei	n.a.	n.a.	n.a.
HR	1,3	0,3	0,8	1,1	Kyllä	2021	0,3	0,5
IT	-0,1	0,0	-0,2	-0,2	Ei	n.a.	n.a.	n.a.
CY	0,3	0,5	-0,1	0,5	Ei	n.a.	n.a.	n.a.
LV	0,3	0,7	-1,2	-0,5	Kyllä	2021	-2,0	-2,0
LT	1,1	0,8	1,1	1,8	Kyllä	2021	-0,4	0,3
LU	0,5	-0,2	-0,3	-0,4	Ei	n.a.	n.a.	n.a.
MT	-0,5	-0,4	2,0	1,5	Ei	n.a.	n.a.	n.a.
NL	1,5	0,5	1,3	1,7	Ei	n.a.	n.a.	n.a.
PT	0,3	0,0	0,8	0,7	Kyllä	2021	0,7	0,7
SI	1,0	0,6	0,2	0,8	Kyllä	2021	0,0	0,2
SK	-0,5	0,3	-1,4	-1,0	Kyllä	2021	-2,3	-1,5
FI	-0,2	-0,1	-0,4	-0,5	Kyllä	2021	-2,0	-2,4

Liiallisia alijäämiä koskevassa menettelyssä olevat jäsenvaltiot, jotka eivät ole toimittaneet alustavaa talousarviosuunnitelmaa

BE	0,3	0,2	0,3	0,5	Kyllä	2021	-0,2	-0,3
HU	1,3	1,3	0,6	1,9	Kyllä	2021	-0,5	0,5
AT	-0,2	0,0	-0,2	-0,2	Ei	n.a.	n.a.	n.a.
PL	0,3	-0,1	0,6	0,5	Kyllä	2021	-0,9	-1,0
RO	0,1	-1,0	0,1	-0,9	Ei	n.a.	n.a.	n.a.

Muut jäsenvaltiot

BG	1,3	-0,5	1,3	0,7	Kyllä	2024	0,1	0,2
CZ	-0,5	1,0	-2,1	-1,0	Kyllä	2021	-2,5	-1,5
DK	2,1	0,5	0,4	0,8	Kyllä	2021	-1,1	-0,7
ES	0,3	0,3	-0,1	0,2	Ei	n.a.	n.a.	n.a.
SE	-1,0	0,9	-1,0	-0,1	Ei	n.a.	n.a.	n.a.

Lähde: Komission laskelmat, jotka perustuvat komission syksyn 2025 ennusteeseen

Positiivinen poikkeama tarkoittaa, että nettomenot ylittävät suosituksen.

**LIITE II. KESKEISET MAKROTALOUTTA JA JULKISTA TALOUTTA KOSKEVAT
INDIKAATTORIT**

Julkisen talouden rahoitusasema, julkinen velka ja BKT:n kasvu

	Julkisen talouden rahoitusasema (% suhteessa BKT:hen)			Julkinen velka (% suhteessa BKT:hen)			BKT (reaalinen kasvuaste)		
	2024	2025	2026	2024	2025	2026	2024	2025	2026
Jäsenvaltiot, jotka ovat toimittaneet alustavan talousarviosuunnitelman									
DE	-2,7	-3,1	-4,0	62,2	63,5	65,2	-0,5	0,2	1,2
EE	-1,7	-1,3	-4,4	23,5	23,4	25,9	-0,1	0,6	2,1
IE	4,0	1,5	1,0	38,3	33,1	32,5	2,6	10,7	0,2
EL	1,2	1,1	0,3	154,2	147,6	142,1	2,1	2,1	2,2
FR	-5,8	-5,5	-4,9	113,2	116,3	118,1	1,2	0,7	0,9
HR	-1,9	-2,8	-2,9	57,4	56,2	56,1	3,8	3,2	2,9
IT	-3,4	-3,0	-2,8	134,9	136,4	137,9	0,7	0,4	0,8
CY	4,1	3,3	3,0	62,8	56,4	51,0	3,9	3,4	2,6
LV	-1,8	-3,1	-3,5	46,6	48,3	49,9	0,0	1,0	1,7
LT	-1,3	-2,2	-2,5	38,0	39,8	44,7	3,0	2,4	3,0
LU	0,9	-0,8	-0,5	26,3	26,8	27,1	0,4	0,9	1,9
MT	-3,5	-3,2	-2,8	46,2	47,0	47,2	6,8	4,0	3,8
NL	-0,9	-1,9	-2,7	43,7	45,2	47,9	1,1	1,7	1,3
PT	0,5	0,0	-0,3	93,6	91,3	89,2	2,1	1,9	2,2
SI	-0,9	-2,2	-2,3	66,6	65,2	63,7	1,7	1,0	2,4
SK	-5,5	-5,0	-4,6	59,7	61,9	64,0	1,9	0,8	1,0
FI	-4,4	-4,5	-4,0	82,5	88,1	90,9	0,4	0,1	0,9
Liiallisia alijäämiä koskevassa menettelyssä olevat jäsenvaltiot, jotka eivät ole toimittaneet alustavaa talousarviosuunnitelmaa									
BE	-4,4	-5,3	-5,5	103,9	107,1	109,9	1,1	1,0	1,1
HU	-5,0	-4,6	-5,1	73,5	73,7	73,9	0,6	0,4	2,3
AT	-4,7	-4,4	-4,1	79,9	81,4	82,8	-0,7	0,3	0,9
PL	-6,5	-6,8	-6,3	55,1	59,5	64,9	3,0	3,2	3,5
RO	-9,3	-8,4	-6,2	54,8	59,1	61,1	0,9	0,7	1,1
Muut jäsenvaltiot									
BG	-3,0	-3,0	-2,7	23,8	28,5	30,6	3,4	3,0	2,7
CZ	-2,0	-1,8	-2,0	43,3	43,4	44,1	1,2	2,4	1,9
DK	4,5	2,3	1,1	30,5	28,9	27,7	3,5	2,0	2,1
ES	-3,2	-2,5	-2,1	101,6	100,0	98,2	3,5	2,9	2,3
SE	-1,6	-1,7	-2,4	34,0	34,5	35,3	0,8	1,5	2,6

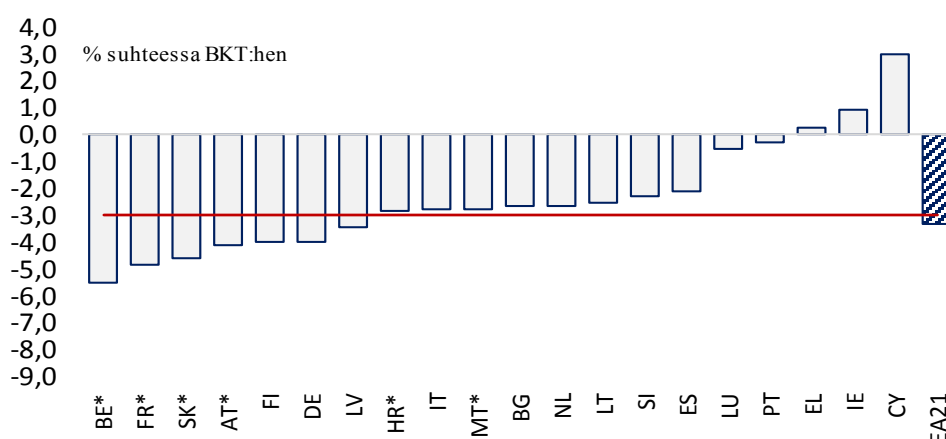
Lähde: Euroopan komission syksyn 2025 talouseennuste

LIITE III. EUROALUEEN YLEINEN FINANSSIPOLIITTINEN TILANNE JA FINANSSIPOLITIIKAN VIRITYS

i) *Julkisen talouden alijäämä ja sen taustatekijät vuosina 2025 ja 2026*

Julkisen talouden alijäämän odotetaan kasvavan vuosina 2025 ja 2026 koko euroalueella, vaikkakin se vaihtelee huomattavasti eri maiden välillä. Vuonna 2026 alijäämän odotetaan kasvavan vuoteen 2025 verrattuna 12 maassa. Alijäämä on todennäköisesti yli 3 prosenttia suhteessa BKT:hen kahdeksassa euroalueen jäsenvaltiossa, ja niiden joukossa seitsemän jäsenvaltion alijäämän odotetaan olevan vähintään 4 prosenttia.

Kaavio 3. Julkisen talouden rahoitusasema vuonna 2026 euroalueen jäsenvaltioissa

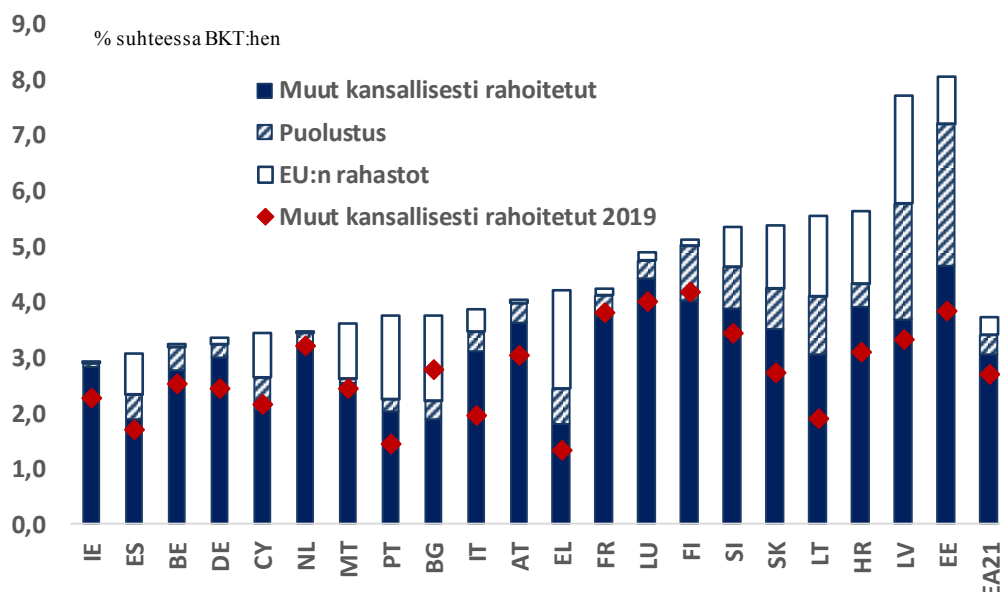
Lähde: Euroopan komission syksyn 2025 talousennuste.

Huomautus: Bulgarian on määrä liittyä euroalueeseen 1. tammikuuta 2026. Yhdistelmätieto EA20 ei sisällä Bulgariaa.

Tähdellä* merkityt jäsenvaltiot ovat liiallisia alijäämiä koskevassa menettelyssä.

Menojen kehitys toimii keskeisenä euroalueen alijäämää edistävänä tekijänä. Euroalueen menojen ennustetaan kasvavan suhteessa BKT:hen 0,5 prosenttiyksikköä vuonna 2025 ja 0,3 prosenttiyksikköä vuonna 2026. Puolustusmenojen ennustetaan kasvavan tasaisesti (ne olivat 1,4 % suhteessa BKT:hen vuonna 2024 mutta noussevat 1,7 prosenttiin vuonna 2026), ja myös korkomenojen osuus kasvaa suhteessa BKT:hen. Investoinnit ovat lisääntyneet useimmissa jäsenvaltioissa vuonna 2026, ja niitä tuetaan sekä kansallisella että EU:n rahoituksella. Lähes puolet julkisten investointien kasvusta vuosina 2019–2026 liittyy unionin erityisesti elpymis- ja palautumistukivälineestä rahoitettuihin investointeihin. Useimpien euroalueen maiden ennustetaan käyttävän enemmän varoja kansallisesti rahoitettuihin julkisiin investointeihin kuin ennen pandemiaa. Italia ja Liettua erottuvat muista niin, että julkisten investointien osuus suhteessa BKT:hen kasvaa yli 1 prosentin. Toiminnallisesta näkökulmasta myös puolustusmenojen odotetaan kasvavan suurimmassa osassa EU-maita vuonna 2026. Merkittävää lisäystä odotetaan Virossa (yli 1 prosenttiyksikköä) ja Latviassa (noin 1 prosenttiyksikön). On huomattava, että sotilastarvikkeiden toimittamisen ajoitus saattaa aiheuttaa jonkin verran vaihtelua vuodesta toiseen.

Kaavio 4. Euroalueen jäsenvaltioiden julkisten investointien osatekijät (2026)

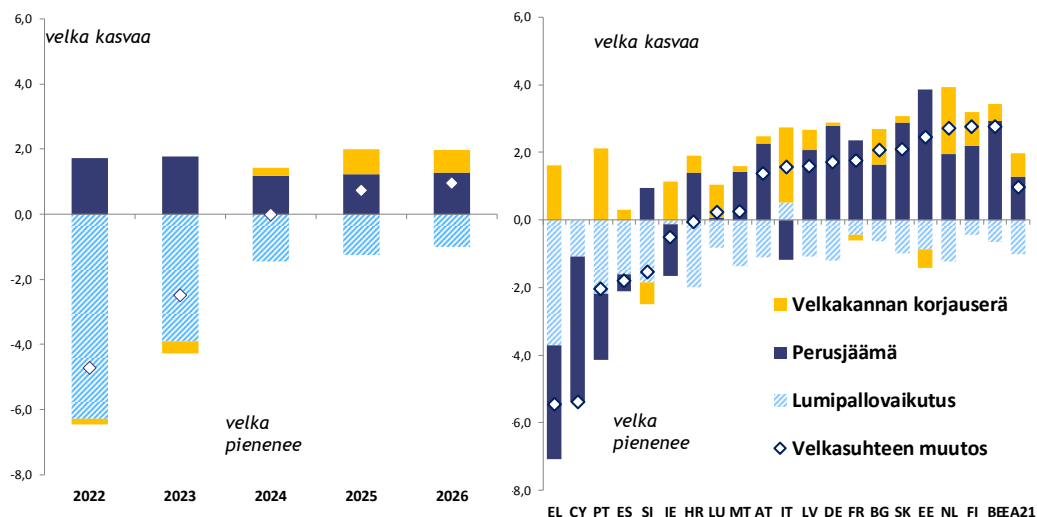

Lähde: Komission syksyn 2025 talousennuste

ii) Julkinen velka vuosina 2025 ja 2026

Julkisen talouden velkasuhteen ennustetaan vaihtelevan euroalueen maissa vuosina 2025 ja 2026 vakautustoimien ja makrotalouden kehityksen mukaan. Useimmissa euroalueen jäsenvaltioissa velkasuhde pieneni merkittävästi vuosina 2000–2024, mutta vuosina 2025 ja 2026 sen ennustetaan kasvavan 14:ssä euroalueen jäsenvaltiossa. Neljän jäsenvaltion (Belgia, Kreikka, Ranska ja Italia) velkasuhteen odotetaan olevan vuonna 2026 edelleen yli 100 prosenttia suhteessa BKT:hen. Kreikan ja Kyproksen huomattavan suurten perusylijäämien ansiosta kyseisten jäsenvaltioiden velkojen ennustetaan samalla aikajaksolla edelleen pienenevän merkittävästi.

Kaavio 5. Velkasuhteen vuotuisen muutoksen taustatekijät euroalueella (2022–2026) ja sen jäsenvaltioissa (2026)

Lähde: Komission syksyn 2025 talousennuste

Useimmissa euroalueen jäsenvaltioissa velkasuhteen muutos vuosien 2026 ja 2025 välillä johtuu perusjäämästä ja joistakin virta-varanto-korjauseeristä. Virta-varanto-korjauseerien odotetaan olevan erityisen merkittäviä (yli 1 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen) Kreikassa, Portugalissa, Irlannissa, Italiassa, Liettuaassa ja Alankomaissa. Lumipallovaikutuksella on edelleen velkaa pienentävä vaikutus, koska korkotason kehityksen suhteessa kasvuun odotetaan pysyvän suotuisana kaikissa jäsenvaltioissa Italiaa lukuun ottamatta. Vaikutus on tosin huomattavasti pienempi kuin aiempina vuosina, mikä johtuu pääasiassa siitä, että inflaatio on hellittänyt ja julkisista veloista maksetaan aiempaa enemmän implisiittisiä korkoja.

iii) *Finanssipolitiikan viritys euroalueen maissa: 2025 ja 2026*

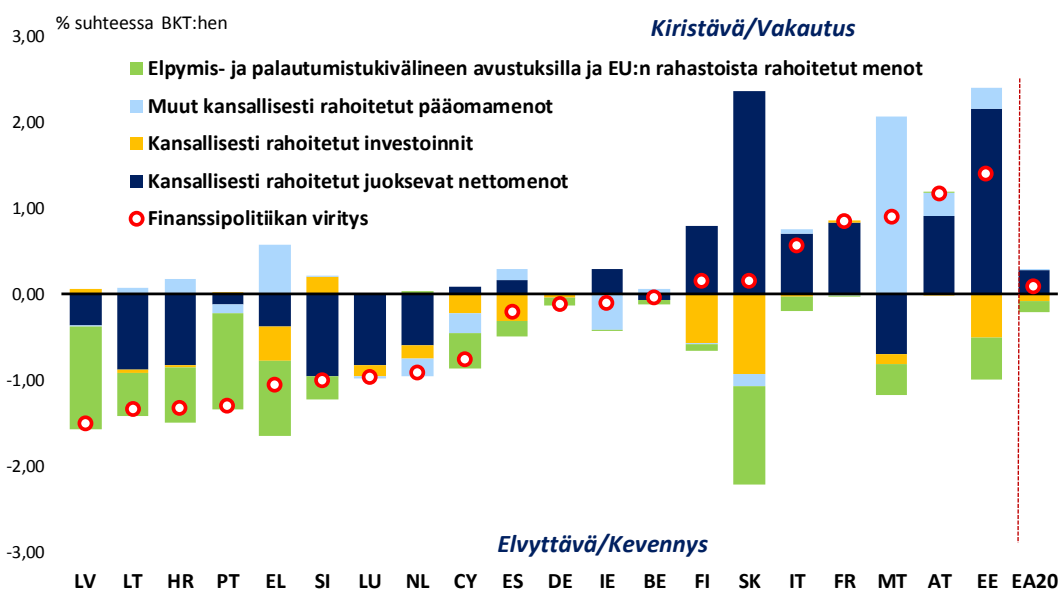
Vuodeksi 2025 ennustettu euroalueen finanssipolitiikan viritys on pitkälti neutraali, ja maiden välillä on merkittävää epäyhtenäisyyttä.²² Julkisten investointien ja EU:n rahoittamien menojen elvyttävän vaikutuksen odotetaan suurelta osin kompensoivan juoksevien nettomenojen supistumista. Julkisen talouden kehitys on kuitenkin edelleen epäyhtenäistä eri jäsenvaltioissa: se vaihtelee Viron 1,4 prosentin supistumisesta Latvian 1,5 prosentin kasvuun suhteessa BKT:hen (kaavio 6). Tämän epäyhtenäisyyden voidaan katsoa johtuvan osittain talouden uuden ohjausjärjestelmän rakenteesta, sillä uudessa ohjausjärjestelmässä julkisen talouden sopeuttamisvaatimukset erotellaan jäsenvaltioiden julkisen talouden haasteiden perusteella, ja osittain elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muista EU:n rahastoista rahoitetuilla menoilla aikaansaadusta finanssipoliittisesta elvytyksestä.

Erityisesti viiden euroalueen jäsenvaltion odotetaan toteuttavan kiristävää finanssipolitiikkaa vuonna 2025, kun taas yhdeksän jäsenvaltiota noudattaa elvyttävää

²² Finanssipolitiikan virityksen arvioinnissa käytetty nettomenojen kokonaismäärä sisältää elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muista EU:n rahastoista rahoitetut menot. Finanssipolitiikan virityksen katsotaan olevan pitkälti neutraali, jos se on -0,25 prosentin ja +0,25 prosentin välillä suhteessa BKT:hen, kun taas tämän vaihteluvälin ulkopuolella sitä pidetään elvyttävänä (-) tai kiristävänä (+).

politiikkaa ja kuusi säilyttää pitkälti neutraalin finanssipolitiikan virityksen. Korkean velkatason jäsenvaltioista juoksevien nettomenojen kiristävän vaikutuksen ennustetaan olevan keskeisin julkisen talouden kokonaisviritystä muokkaava tekijä Italiassa, Ranskassa, Itävallassa, Slovakiassa ja Suomessa. Tämän osatekijän odotetaan olevan elvyttävä viidessä kymmenestä euroalueen maasta, jotka hyötyvät kansallisen poikkeuslausekkeen mahdollistamasta joustavuudesta. Useimmissa jäsenvaltioissa kansallisesti rahoitettujen investointien, erityisesti elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla EU:n välineillä rahoitettujen menojen, odotetaan antavan taloudelle laadukasta finanssipoliittista tukea. Kansallisesti rahoitettujen investointien osuuden ennustetaan olevan vähintään 0,5 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen kolmessa jäsenvaltiossa (Suomi, Slovakia ja Viro). Elpymis- ja palautumistukivälineen ja muiden EU:n rahoittamien menojen osuuden ennustetaan olevan vähintään 0,5 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen seitsemässä maassa (Viro, Kreikka, Kroatia, Liettua, Portugali, Slovakia ja Latvia). Minkään euroalueen jäsenvaltion ei odoteta kirjaavan supistumista tämän osatekijän osalta.

Kaavio 6. Euroalueen jäsenvaltioiden finanssipolitiikan viritys ja osatekijät vuonna 2025

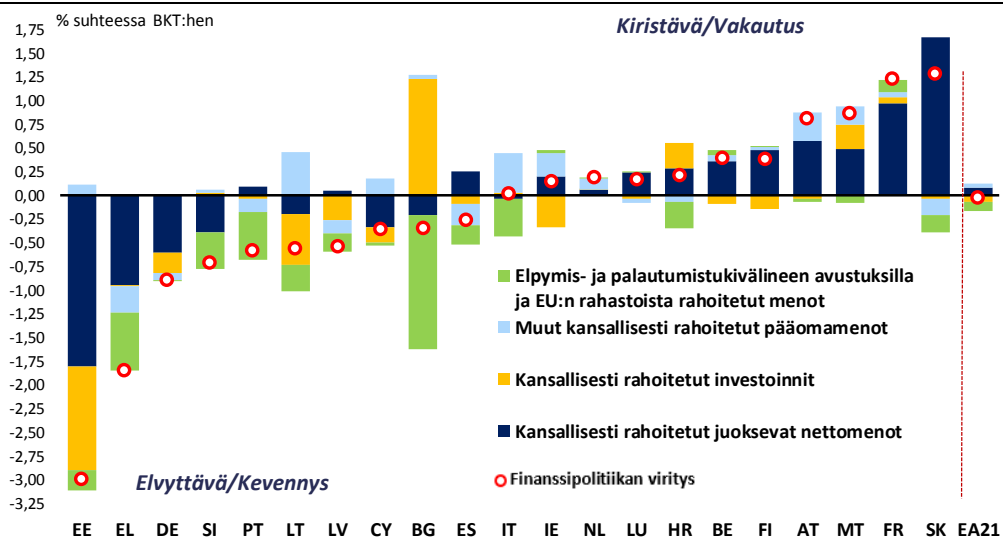

Lähde: Komission syksyn 2025 talousennuste

Euroalueen finanssipolitiikan kokonaisvirityksen odotetaan olevan neutraali vuonna 2026 sekä kansallisten talousarvioiden että EU:n talousarvion vaikutuksesta. Suositellut nettomenopolut itsessään merkitsisivät euroalueelle pitkälti neutraalia finanssipolitiikan viritystä vuonna 2026, ja kansallisen poikkeuslausekkeen mahdollistama joustavuus tukee elvyttävämpää viritystä. Komission syksyn 2025 talousennusteen mukaan euroalueen finanssipolitiikan viritys on vuonna 2026 pitkälti neutraali. Joidenkin jäsenvaltioiden elvyttävien talousarvioiden sekä elpymis- ja palautumistukivälineen avustusten ja muiden EU:n rahastojen (jotka eivät sisälly nettomenoihin) lisääntyvän käytön odotetaan kompensoituvan finanssipoliittisilla rajoituksilla muissa jäsenvaltioissa.

Finanssipolitiikan viritysten odotetaan edelleen vaihtelevan euroalueen maissa vuonna 2026. Vuonna 2026 kuuden euroalueen jäsenvaltion odotetaan toteuttavan kiristävää finanssipolitiikkaa. Finanssipolitiikan odotetaan olevan elvyttävää kymmenessä muussa jäsenvaltiossa ja pitkälti neutraalia viidessä jäsenvaltiossa. Euroalueen jäsenvaltioiden vuoden 2026 finanssipolitiikan viritysten arvioidaan vaihtelevan Slovakian 1,3 prosentin supistumisesta Viron 3,0 prosentin kasvuun suhteessa BKT:hen. Useimmissa euroalueen jäsenvaltioissa julkisen talouden kokonaisvirityksen keskeisimmäksi tekijäksi ennustetaan juoksevia nettomenoja, ja niiden ennustetaan supistuvan merkittävästi (0,5 prosenttia tai enemmän suhteessa BKT:hen) Suomessa, Itävallassa, Maltassa, Ranskassa ja Slovakiassa. Useimmissa jäsenvaltioissa kansallisesti rahoitettujen investointien ja erityisesti elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muista EU:n rahastoista rahoitettujen menojen odotetaan antavan taloudelle laadukasta finanssipoliittista tukea. Kreikassa, Portugalissa ja Bulgariassa finanssipolitiikan elvyttävä viritys johtuu suurelta osin elpymis- ja palautumistukivälineen käytön ennustetusta kiihtymisestä.

Kaavio 7. Euroalueen jäsenvaltioiden finanssipolitiikan viritys ja osatekijät vuonna 2026

Lähde: Komission syksyn 2025 talousennuste

iv) Finanssipolitiikan virityksen ja politiikkayhdistelmän asianmukaisuus

Finanssipolitiikan virityksen asianmukaisuutta voidaan tarkastella kolmesta eri näkökulmasta.

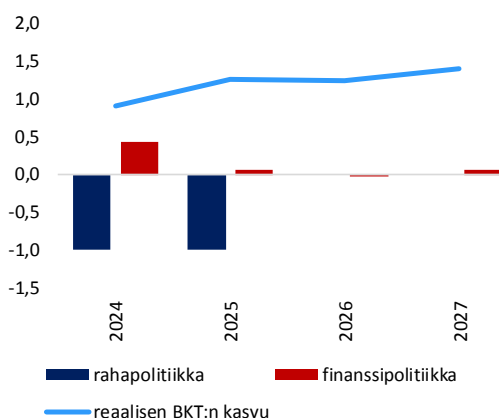
Finanssipolitiikan viritys vuosina 2025 ja 2026 on makrotaloudellisesta näkökulmasta asianmukainen. Pitkälti neutraali finanssipolitiikan viritys vuonna 2025 on täydentänyt Euroopan keskuspankin (EKP) rahapolitiikan keventämistä, kun inflaatio jatkaa hidastumistaan ja kasvunäkymiin liittyy edelleen suurta epävarmuutta. Pitkälti neutraali finanssipolitiikan viritys vuonna 2026 sopii yhteen sen kanssa, että inflaation odotetaan

vakiintuvan noin 2 prosenttiin, eikä se heikennä edelleen maltillisia kasvunäkymiä haastavassa globaalissa ympäristössä ja (lievästi) negatiivisen tuotantokuilun vallitessa.²³

Toiseksi finanssipolitiikan viritys vaikuttaa asianmukaiselta koostumuksen näkökulmasta. Sen investointisisältö vuosina 2025 ja 2026 edistää potentiaalista kasvua keskipitkällä aikavälillä. Vaikka juoksevia nettomenoja on tarkoitus rajoittaa ottaen huomioon vakauttamistarve useissa jäsenvaltioissa, kansallisesti rahoitetut investoinnit säilytetään. Kokonaisinvestointeja tukee myös elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla rahoitettujen menojen kasvu, koska elpymis- ja palautumistukivälineen täytäntöönpano nopeutuu sen lopullisen täytäntöönpanopäivämäärän lähestyessä. Lisäksi finanssipolitiikan viritys vaikuttaa sopivan yhteen sen kanssa, että useilla euroalueen jäsenvaltioilla on tarve lisätä puolustusmenoja ja aktivoida kansallinen puolustuslauseke samalla kun ne jatkavat muiden kuin puolustusmenojen vakauttamista.

Maantieteellisen jakautumisen osalta euroalueen finanssipolitiikan viritys vuosina 2025 ja 2026 näyttää olevan pitkälti linjassa sen kanssa, että finanssipolitiikka on pidettävä varovaisena jäsenvaltioissa, joilla on korkeaan velkatasoon liittyviä haasteita. Useimpien jäsenvaltioiden, joilla on suuri velka ja suuri alijäämä, on itse asiassa tarkoitus rajoittaa kansallisista talousarvioista rahoitettavia nettomenoja. Joissakin korkean velkataso jäsenvaltioissa kansallisiin talousarvioihin perustuvan finanssipolitiikan virityksen ei kuitenkaan ennusteta olevan kiristävä, koska kansallinen poikkeuslauseke mahdollistaa joustavuuden puolustusmenojen kasvun suhteen.²⁴ Finanssipolitiikan elvyttävä viritys useissa jäsenvaltioissa johtuu myös suurelta osin elpymis- ja palautumistukivälineen käytön ennustetusta kiihtymisestä.

Kaavio 8. Rahapolitiikan viritys ja finanssipolitiikan viritys euroalueella

Lähde: Komission syksyn 2025 talousennuste ja EKP

Huomautus: Rahapolitiikan viritystä mitataan EKP:n talletuskoron kokonaismuutoksena vuoden aikana.

²³ Keskipitkän aikavälin potentiaalisen BKT:n kasvun euroalueella vuonna 2026 arvioidaan olevan 1,2 prosenttia.

²⁴ Julkisen talouden kestävyys kannalta olennaista on finanssipolitiikan virityksen kansallisesti rahoitettu osa (eli osa, johon EU:n rahoitus ei vaikuta), jonka olisi oltava hieman kiristävä jäsenvaltioissa, joilla on suuria julkisen talouden haasteita.

LIITE IV: LIALLISIA ALIJÄÄMIÄ KOSKEVAT MENETTELYT

Kevätpaketin julkaisemisen jälkeen neuvosto antoi SEUT-sopimuksen 126 artiklan 7 kohdan mukaiset tarkistetut suositukset sekä Romanian ja Belgialle ja päätti käynnistää Itävallan osalta liallisia alijäämiä koskevan menettelyn, jonka seurauksena annettiin SEUT-sopimuksen 126 artiklan 7 kohdan mukainen suositus Itävallalle. Kaikille kolmelle jäsenvaltiolle asetettiin määräajaksi 15. lokakuuta 2025 tuloksellisten toimien toteuttamiseksi.

Jäljempänä olevissa kappaleissa esitetään arvio liallisia alijäämiä koskevassa menettelyssä annetun suosituksen noudattamisesta (ottaen tarvittaessa huomioon kansallisen poikkeuslausekkeen mahdollistama joustavuus puolustuksen suhteen). Niiden liallisia alijäämiä koskevan menettelyn kohteena olevien maiden osalta, jotka toimittivat alustavan talousarviosuunnitelman syksyllä, yksityiskohtaisempi arvio esitetään alustavaa talousarviosuunnitelmaa koskevissa lausunnoissa keskittyen vuoteen 2026.

Itävalta: Neuvosto antoi 8. heinäkuuta 2025 päätöksen, jossa se totesi liallisen alijäämän olemassaolon Itävallassa alijäämäkriteerin noudattamatta jättämisen vuoksi. Yhdessä kyseisen päätöksen kanssa neuvosto antoi myös suosituksen, jossa vahvistetaan nettomenojen enimmäiskasvu-ura liallisen alijäämän poistamiseksi vuoteen 2028 mennessä. Komission syksyn 2025 talousennusteen mukaan Itävallan nettomenojen kasvun ennustetaan kiihtyvän 2,2 prosenttia vuonna 2025, mikä ei ylitä neuvoston suosittamaa 2,6 prosentin enimmäiskasvua. Kumulatiivisesti tarkasteltuna nettomenojen kasvu vuonna 2025 pysyy myös neuvoston suosittaman 2,6 prosentin enimmäiskasvun rajoissa. Vuonna 2026 nettomenojen kasvun ennustetaan kiihtyvän 2,1 prosenttia, mikä ei ylitä neuvoston suosittamaa 2,2 prosentin enimmäiskasvua. Kumulatiivisesti tarkasteltuna nettomenojen kasvu vuonna 2026 pysyy myös neuvoston suosittaman 4,8 prosentin enimmäiskasvun rajoissa. Näin ollen Itävalta noudattaa neuvoston suosituksessa esitettyä nettomenojen enimmäiskasvua.

Belgia: Belgian keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisen suunnitelman toimittamisen, arvioinnin ja hyväksymisen jälkeen neuvosto antoi 20. kesäkuuta 2025 tarkistetun suosituksen, joka on linjassa Belgian keskipitkän aikavälin suunnitelman mukaisen nettomenopolun kanssa, liallisen alijäämän poistamiseksi vuoteen 2029 mennessä. Komission syksyn 2025 talousennusteen perusteella Belgian nettomenojen kasvun ennustetaan kiihtyvän 4,2 prosenttia vuonna 2025, mikä ylittää neuvoston suosittaman 3,6 prosentin enimmäiskasvun. Tämä merkitsee sitä, että vuonna 2025 vuotuinen poikkeama on 0,3 prosenttia suhteessa BKT:hen ja kumulatiivinen poikkeama on 0,3 prosenttia suhteessa BKT:hen. Kun otetaan kuitenkin huomioon kansallisen poikkeuslausekkeen mahdollistama joustavuus, ennustettu kumulatiivinen poikkeama vuonna 2025 on kansallisen poikkeuslausekkeen mahdollistaman joustavuuden rajoissa. Vuonna 2026 nettomenojen kasvun ennustetaan kiihtyvän 2,9 prosenttia, mikä ylittää neuvoston suosittaman 2,5 prosentin enimmäiskasvun. Tämä merkitsee sitä, että vuonna 2026 vuotuinen poikkeama on 0,3 prosenttia suhteessa BKT:hen ja kumulatiivinen poikkeama on 0,5 prosenttia suhteessa BKT:hen. Kun otetaan kuitenkin huomioon kansallisen poikkeuslausekkeen mahdollistama joustavuus, ennustettu kumulatiivinen poikkeama vuonna 2026 on kansallisen poikkeuslausekkeen mahdollistaman joustavuuden rajoissa. Näin ollen Belgia noudattaa neuvoston suosituksessa esitettyä nettomenojen enimmäiskasvua.

Ranska: Neuvosto antoi 21. tammikuuta 2025 suosituksen, jossa vahvistetaan nettomenojen enimmäiskasvu-ura liiallisen alijäämän poistamiseksi Ranskassa vuoteen 2029 mennessä. Komission syksyn 2025 talousennusteen perusteella Ranskan nettomenojen kasvun ennustetaan kiihtyvän 1,0 prosenttia vuonna 2025, mikä ylittää neuvoston suosittaman 0,8 prosentin enimmäiskasvun. Tämä merkitsee sitä, että vuonna 2025 vuotuinen poikkeama on 0,1 prosenttia suhteessa BKT:hen. Kumulatiivisesti tarkasteltuna nettomenojen kasvu pysyy neuvoston suosittaman 4,6 prosentin enimmäiskasvun rajoissa. Vuonna 2026 nettomenojen ennustetaan kasvavan 0,7 prosenttia, mikä ei ylitä neuvoston suosittamaa 1,2 prosentin enimmäiskasvua. Kumulatiivisesti tarkasteltuna nettomenojen kasvu pysyy myös neuvoston suosittaman 5,8 prosentin enimmäiskasvun rajoissa. Näin ollen Ranska noudattaa neuvoston suosituksessa esitettyä nettomenojen enimmäiskasvua vuoden 2026 osalta, mutta vuotta 2025 koskee noudattamatta jättämisen riski.

Unkari: Neuvosto antoi 18. helmikuuta 2025 suosituksen, jossa vahvistetaan nettomenojen enimmäiskasvu-ura liiallisen alijäämän poistamiseksi Unkarissa vuoteen 2026 mennessä. Komission syksyn 2025 talousennusteen perusteella Unkarin nettomenojen kasvun ennustetaan kiihtyvän 7,6 prosenttia vuonna 2025, mikä ylittää neuvoston suosittaman 4,3 prosentin enimmäiskasvun. Tämä merkitsee sitä, että vuonna 2025 vuotuinen poikkeama on 1,3 prosenttia suhteessa BKT:hen ja kumulatiivinen poikkeama on 0,6 prosenttia suhteessa BKT:hen. Kun otetaan kuitenkin huomioon kansallisen poikkeuslausekkeen mahdollistama joustavuus, ennustettu kumulatiivinen poikkeama vuonna 2025 on kansallisen poikkeuslausekkeen mahdollistaman joustavuuden rajoissa. Vuonna 2026 nettomenojen kasvun ennustetaan kiihtyvän 7,4 prosenttia, mikä ylittää neuvoston suosittaman 4,0 prosentin enimmäiskasvun. Tämä merkitsee sitä, että vuonna 2026 vuotuinen poikkeama on 1,3 prosenttia suhteessa BKT:hen ja kumulatiivinen poikkeama on 1,9 prosenttia suhteessa BKT:hen. Kansallisen poikkeuslausekkeen mahdollistaman joustavuuden huomioon ottamisen jälkeenkin ennustettu kumulatiivinen poikkeama vuonna 2026 on edelleen 0,5 prosenttia suhteessa BKT:hen. Näin ollen Unkari noudattaa neuvoston suosituksessa esitettyä nettomenojen enimmäiskasvua vuoden 2025 osalta, mutta vuotta 2026 koskee noudattamatta jättämisen riski.

Italia: Neuvosto antoi 21. tammikuuta 2025 suosituksen, jossa vahvistetaan nettomenojen enimmäiskasvu-ura liiallisen alijäämän poistamiseksi Italiassa vuoteen 2026 mennessä. Komission syksyn 2025 talousennusteen mukaan Italian nettomenojen kasvun ennustetaan kiihtyvän 1,2 prosenttia vuonna 2025, mikä ei ylitä neuvoston suosittamaa 1,3 prosentin enimmäiskasvua. Kumulatiivisesti tarkasteltuna nettomenojen kasvu pysyy myös neuvoston suosittaman -0,7 prosentin enimmäiskasvun rajoissa. Vuonna 2026 nettomenojen kasvun ennustetaan kiihtyvän 1,5 prosenttia, mikä ei ylitä neuvoston suosittamaa 1,6 prosentin enimmäiskasvua. Kumulatiivisesti tarkasteltuna nettomenojen kasvu pysyy myös neuvoston suosittaman 0,9 prosentin enimmäiskasvun rajoissa. Näin ollen Italia noudattaa neuvoston suosituksessa esitettyä nettomenojen enimmäismäärää.

Malta: Neuvosto antoi 21. tammikuuta 2025 suosituksen, jossa vahvistetaan nettomenojen enimmäiskasvu-ura liiallisen alijäämän poistamiseksi Maltassa vuoteen 2027 mennessä. Komission syksyn 2025 talousennusteen perusteella Maltan nettomenojen kasvun ennustetaan kiihtyvän 4,4 prosenttia vuonna 2025, mikä ei ylitä neuvoston suosittamaa 6,0 prosentin enimmäiskasvua. Kumulatiivisesti tarkasteltuna nettomenojen kasvun odotetaan kuitenkin

ylittävän neuvoston suosittaman 13,8 prosentin enimmäiskasvun. Tämä merkitsee sitä, että vuonna 2025 kumulatiivinen poikkeama on 2,0 prosenttia suhteessa BKT:hen. Vuonna 2026 nettomenojen kasvun ennustetaan kiihtyvän 4,6 prosenttia, mikä ei ylitä neuvoston suosittamaa 5,8 prosentin enimmäiskasvua. Kumulatiivisesti tarkasteltuna nettomenojen kasvun odotetaan ylittävän neuvoston suosittaman 20,4 prosentin enimmäiskasvun, ja kumulatiivisen poikkeaman ennakoidaan vuonna 2026 olevan 1,5 prosenttia suhteessa BKT:hen. Näin ollen Maltalla on riski, että se jättää olennaisesti noudattamatta neuvoston suosituksessa esitettyjä nettomenojen enimmäismääriä vuosina 2025 ja 2026.

Puola: Neuvosto antoi 21. tammikuuta 2025 suosituksen, jossa vahvistetaan nettomenojen enimmäiskasvu-ura liiallisen alijäämän poistamiseksi Puolassa vuoteen 2028 mennessä. Komission syksyn 2025 talousennusteen perusteella Puolan nettomenojen kasvun ennustetaan kiihtyvän 7,1 prosenttia vuonna 2025, mikä ylittää neuvoston suosittaman 6,3 prosentin enimmäiskasvun. Tämä merkitsee sitä, että vuonna 2025 vuotuinen poikkeama on 0,3 prosenttia suhteessa BKT:hen ja kumulatiivinen poikkeama on 0,6 prosenttia suhteessa BKT:hen. Kun otetaan kuitenkin huomioon kansallisen poikkeuslausekkeen mahdollistama joustavuus, ennustettu kumulatiivinen poikkeama vuonna 2025 on kansallisen poikkeuslausekkeen mahdollistaman joustavuuden rajoissa. Vuonna 2026 nettomenojen kasvun ennustetaan kiihtyvän 4,2 prosenttia, mikä ei ylitä neuvoston suosittamaa 4,4 prosentin enimmäiskasvua. Kumulatiivisesti tarkasteltuna ennustettu poikkeama vuonna 2026 on 0,5 prosenttia suhteessa BKT:hen. Kun otetaan kuitenkin huomioon kansallisen poikkeuslausekkeen mahdollistama joustavuus, ennustettu kumulatiivinen poikkeama vuonna 2026 on kansallisen poikkeuslausekkeen mahdollistaman joustavuuden rajoissa. Näin ollen Puola noudattaa neuvoston suosituksessa esitettyä nettomenojen enimmäiskasvua.

Romania: Neuvosto antoi 20. kesäkuuta 2025 SEUT-sopimuksen 126 artiklan 8 kohdan mukaisesti päätöksen, jonka mukaan 21. tammikuuta 2025 annettu neuvoston suositus ei ole johtanut tuloksellisiin toimiin Romaniassa. Neuvosto antoi 8. heinäkuuta 2025 tarkistetun suosituksen, jossa vahvistetaan tarkistettu nettomenojen enimmäiskasvu-ura liiallisen alijäämän poistamiseksi Romaniassa vuoteen 2030 mennessä. Komission syksyn 2025 talousennusteen perusteella Romanian nettomenojen kasvun ennustetaan kiihtyvän 3,0 prosenttia vuonna 2025, mikä ylittää neuvoston suosittaman 2,8 prosentin enimmäiskasvun. Tämä merkitsee sitä, että vuonna 2025 vuotuinen poikkeama on 0,1 prosenttia suhteessa BKT:hen ja kumulatiivinen poikkeama on 0,1 prosenttia suhteessa BKT:hen. Vuonna 2026 nettomenojen kasvun ennustetaan pienenevän -0,3 prosenttia, mikä ei ylitä neuvoston suosittamaa 2,6 prosentin enimmäiskasvua. Kumulatiivisesti tarkasteltuna nettomenojen kasvu pysyy myös neuvoston suosittaman 5,5 prosentin enimmäiskasvun rajoissa. Näin ollen Romania noudattaa neuvoston suosituksessa esitettyä nettomenojen enimmäiskasvua vuoden 2026 osalta, mutta vuotta 2025 koskee noudattamatta jättämisen riski.

Slovakia: Neuvosto antoi 21. tammikuuta 2025 suosituksen, jossa vahvistetaan nettomenojen enimmäiskasvu-ura liiallisen alijäämän poistamiseksi Slovakiassa vuoteen 2027 mennessä. Komission syksyn 2025 talousennusteen perusteella Slovakian nettomenojen kasvun ennustetaan kiihtyvän 2,5 prosenttia vuonna 2025, mikä ei ylitä neuvoston suosittamaa 3,8 prosentin enimmäiskasvua. Kumulatiivisesti tarkasteltuna nettomenojen kasvu pysyy myös neuvoston suosittaman 10,3 prosentin enimmäiskasvun rajoissa. Vuonna 2026 Slovakian nettomenojen kasvun ennustetaan kiihtyvän 1,7 prosenttia, mikä ylittää neuvoston suosittaman

0,9 prosentin enimmäiskasvun. Tämä merkitsee sitä, että vuonna 2026 vuotuinen poikkeama on 0,3 prosenttia suhteessa BKT:hen ja kumulatiivinen poikkeama on –1,0 prosenttia suhteessa BKT:hen. Kun otetaan kuitenkin huomioon kansallisen poikkeuslausekkeen mahdollistama joustavuus, ennustettu kumulatiivinen poikkeama vuonna 2026 on kansallisen poikkeuslausekkeen mahdollistaman joustavuuden rajoissa. Näin ollen Slovakia noudattaa neuvoston suosituksessa esitettyä nettomenojen enimmäiskasvua.

LIITE V: VELKAKESTÄVYYSANALYYSI

Tässä liitteessä analysoidaan julkisen velan kehityksen herkkyyttä mahdollisille makrotalouden häiriöille, kuten asetuksen (EU) N:o 473/2013 7 artiklassa edellytetään. Stokastisten velkaennusteiden avulla voidaan arvioida, millä tavoin julkisen velan kehitykseen saattavat vaikuttaa nimellisen BKT:n kasvuun kohdistuvat riskit, rahoitusmarkkinoiden kehitys ja julkisen talouden tilanteeseen vaikuttavat finanssipoliittiset häiriöt.²⁵

Stokastisia arvioita käytettäessä makrotaloustilanteeseen liittyvää epävarmuutta kuvataan etäisyytenä yhdestä vuosiksi 2026–2030 ennustetun velkauran keskiskenaariosta. Tässä skenaariossa ennustejakson viimeisestä vuodesta alkaen tehdään tavanomainen oletus, jonka mukaan finanssipolitiikka säilyy muuttumattomana.²⁶ Tässä skenaariossa ei oteta vuoden 2026 jälkeen huomioon jäsenvaltioiden toimittamissa keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisissa suunnitelmissa esitettyjä julkisen talouden vakauttamissitoumuksia.

Kun keskiskenaariossa oletettuun makrotaloustilanteeseen kohdistetaan häiriöitä, saadaan kaaviossa 9 näkyvä viuhkamainen mahdollisten velkakehitysurien jakauma. Jakauma sisältää laajan joukon mahdollisia makrotalouden olosuhteita, joita simuloitaessa oli mukana jopa 10 000 talouskasvuun, lyhyisiin ja pitkiin korkoihin sekä perusjäämään kohdistettua häiriötä. Häiriöiden suuruus ja korrelaatio vastaavat näiden muuttujien historiallista volatilitteettia ja niiden keskinäisiä suhteita. Viuhkakaaviosta saadaan siten tietoa euroalueen velan erilaisten kehityskulkujen todennäköisyydestä, kun otetaan huomioon sellaisten talouskasvuun, korkoihin ja perusjäämään kohdistuvien häiriöiden mahdollisuus, joiden suuruus mukailee aikaisempia malleja.

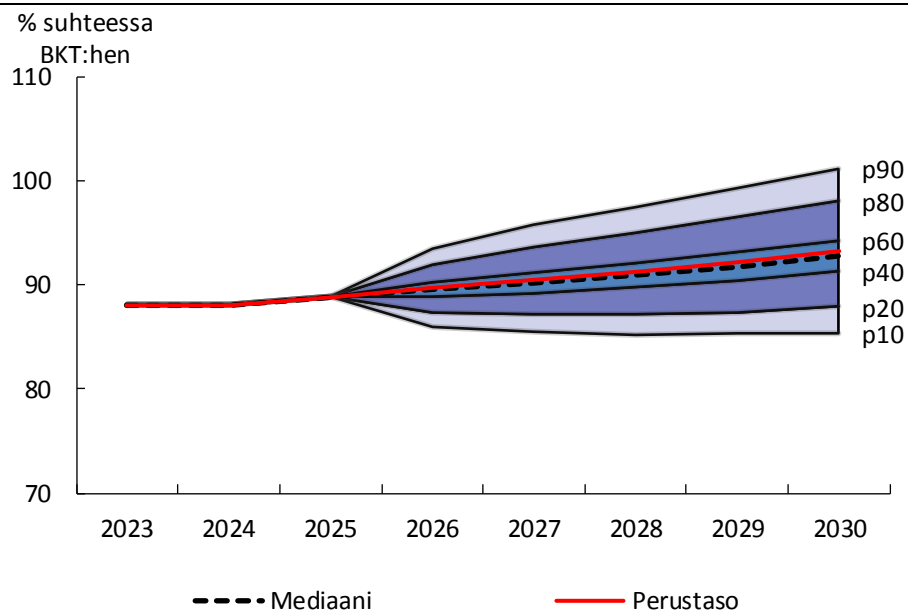
Viuhkakaaviossa keskiskenaarion mukainen velkaurakehitys on kuvattu punaisella viivalla. Simulaatioiden mediaanikehitys on kuvattu mustalla katkoviivalla. Viuhkakaavio kattaa 80 prosenttia kaikista potentiaalisista velkakehitysurista. Sen ulkopuolelle on jätetty kehitysurat, jotka on johdettu vähiten todennäköisten häiriöiden 20 prosentin osuudesta. Erityyppiset varjostukset kuvaavat erilaisia osuuksia mahdollisten velkakehitysurien kokonaisjakaumasta.

²⁵ Tässä käytettyä julkisen talouden velan stokastista arviointimenetelmää on kuvattu julkaisussa Bec at al. (2025), *The stochastic simulations of the Commission's debt sustainability analysis: a refined approach*, ECFIN Discussion Paper Series.

²⁶ Komission syksyn 2025 talousennusteessa on otettu huomioon finanssipoliittiset toimenpiteet (jotka on hyväksytty tai joista on ainakin ilmoitettu uskottavasti) ja 31. lokakuuta 2025 käytettävissä olleet tiedot. Vuoden 2026 jälkeen rakenteellista perusjäämää muutetaan vain ennustettujen väestön ikääntymisestä aiheutuvien (netto)kustannusten mukaan.

Mediaanivelan arvioidaan vuonna 2030 olevan 92,7 prosenttia suhteessa BKT:hen. On siis yhtä todennäköistä, että velka on tätä tasoa suurempi tai pienempi. Lisäksi perusskenaario viittaa siihen, että velkasuhde kasvaa hieman seuraavien viiden vuoden aikana, ja stokastisten arvioiden mukaan velka saattaa 75 prosentin todennäköisyydellä olla vuonna 2030 suurempi kuin vuonna 2025.

Kaavio 9. Velkaa koskevat stokastiset arviot – komission perusskenaario; euroalue

Lähde: Komission syksyn 2025 talousennuste

Huomautus: Katkoviiva kuvaa mediaania ja punainen viiva perusskenaariota.